4. Kursi.

1. Asend.

Kursi, vanasti ka **Puurmani** (saksa keeles *Talkhof*) **kihelkond**, asub Põhja-Tartumaa lääneserval, vastu Viljandimaad, ulatudes võrdlemisi pika kitsa siiluna Jõgeva-Põltsamaa maanteelt põhjas kuni peaaegu Emajõeni lõunas (kirik asub 58°35′30″ põhjalaiuse ja 26°20′31″ Greenwichi idapikkuse all). Piirid puutuvad kokku Põltsamaa, Puhja, Äksi, Palamuse ja Laiuse kihelkonnaga. Kuulub Põhja-Tartumaa koolinõuniku jaoskonda, Tartu-Võru Rahukogu 4. jaoskonna ja Laeva valla osa 6. jaoskonna rahukohtuniku piirkonda, Tartu maakonnapolitsei 4. jaoskonda ja ev.-lut. usu kogudusena Tartu praostkonda, Saduküla apostl.-õigeusu kogudusena Tartu praostkonda.

2. Arvustik.

Pindala 1-verstalise kaardi järele 316.2 km². Järvi ei ole. Suurim pikkus põhjast lõunasse 32 km, laius läänest idasse 14.2 km, piiri pikkus 81.6 km, sellest vastu Viljandimaad 38.7 km. **Valdadest** kuuluvad siia Härjanurme (5511.5 ha), Puurmani (16 150.8 ha) ja umbes pool Laeva vallast. **Elanikkude arv** vallaraamatute järgi (1922. a.): Härjanurme vallas: eestikeelseid 899 (mehi 420, naisi 479), venekeelseid 8 (m. 8), saksakeelseid 1 (n. 1), muukeelseid ei ole, kokku 908 (m. 428, n. 480); Puurmani vallas: eestikeelseid 2087 (m. 968, n. 1119), venekeelseid 69 (m. 54, n. 15), saksakeelseid 1 (n. 1), muukeelseid 13 (m. 9, n. 4), kokku 2170 (m. 1031, n. 1139); Laeva vald vt. Äksi kih.; kokku eestikeelseid 2986 (m. 1388, n. 1598), venekeelseid 77 (m. 62, n. 15), saksakeelseid 2 (n. 2), muukeelseid 13 (m. 9, n. 4), kõik kokku 3078 (m. 1459, n. 1619). Rahvalugemise andmeil (28. XII. 1922): Härjanurme vald 902 (m. 436, n. 466), Puurmani vald 2361 (m. 1088, n. 1273), kokku 3263 (m.